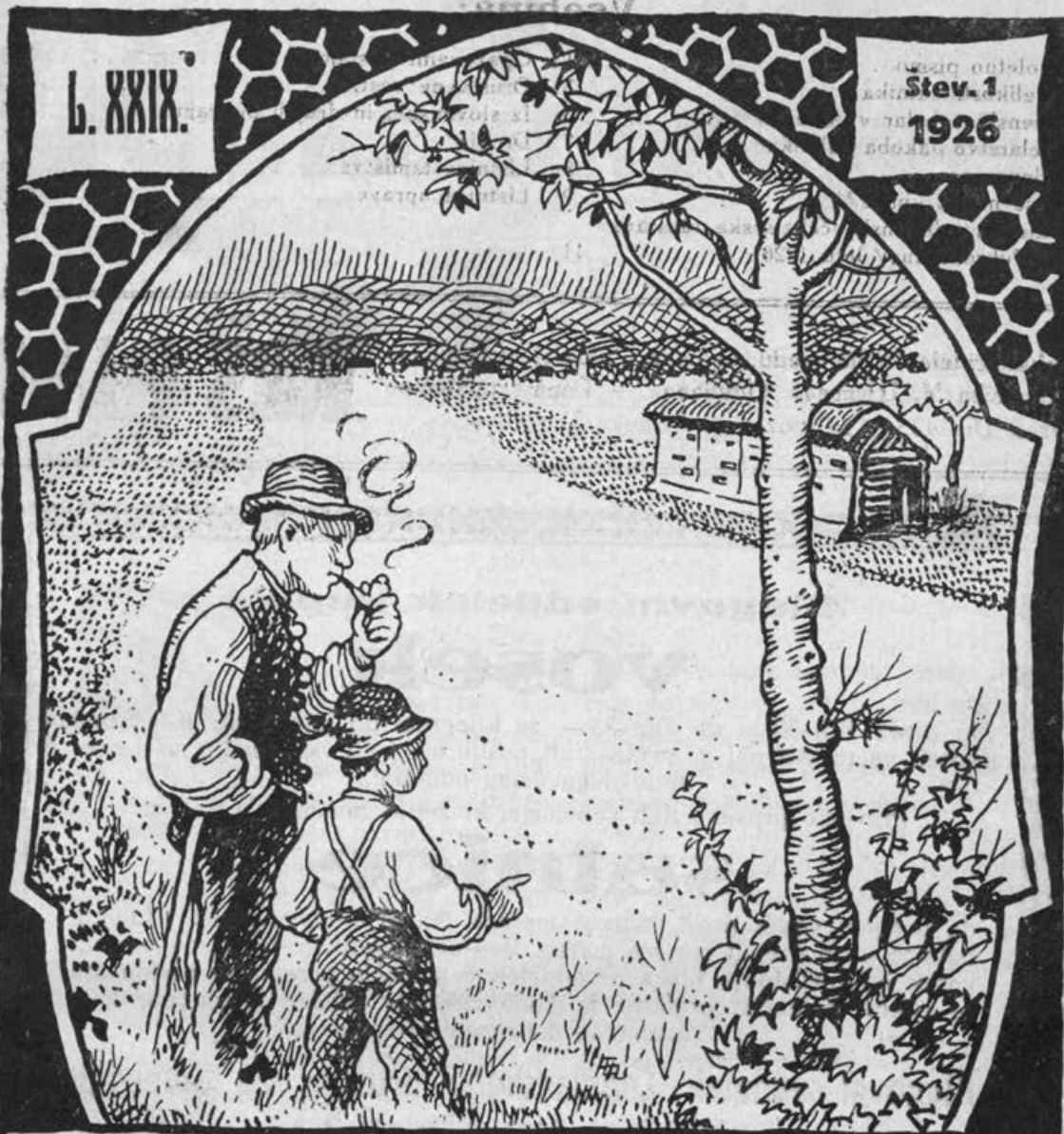

L. XXIX.

Štev. 1

1926

SLOVENSKI

ČEBELAR

**GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO**

Vsebina:

Novoletno pismo	1	Opazovalne postaje	13
O velikosti satnika	3	Društvene vesti	13
Slovenski čebelar v Ameriki	6	Iz slovanskih in drugih pokrajin	14
Čebelarstvo Jakoba Babnika	7	Drobiz	16
Medena rosa	8	Listnica tajništva	16
Ali še ne bo konca?	9	Listnica uprave	16
Velika jugoslovanska čebelarska razstava v Dubrovniku v letu 1926	11		

Kako prideláš obilo medu, te nauči Žnideršičeva knjiga
Razpošilja M. Humek, Ljubljana. — Cena s poštino
vred Din 42—, za inozemstvo franko Din 44—

NAŠ PANJ

Blagovni oddelek kupuje **vosek**

in plača Din 30— do Din 35— za kilogram po kakovosti. Kdor ima
vosek na prodaj naj ga prinese ali pošlje takoj ali vsaj kmalu po novem
letu blagovnemu oddelku.

Pravtako prosimo tudi čebelarje, ki želijo zamenjati vosek za

satnice

da pošljejo vosek pred koncem meseca januarja blagovnemu oddelku.
Satnice bodo prejeli meseca marca. Ves nakupljeni in v zameno poslani
vosek bo v prihodnje blagovni oddelek s pomočjo posebnega postopanja
še enkrat natančno prečistil in bodo izdelane satnice brezhibne, lepo
rumene in dobro odtisnjene.

Blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo
v Ljubljani, Semeniška ul. 2. I.

Posode za med po nizki ceni.

Blagovni oddelek je oskrbel posebne posode za razpošiljanje medu iz lahke, najfinejše
pločevine. Posoda je znotraj vernirana in drži 25 kg. Vsaka doza tehta 1 1/4 kg in je
primerna, da se računa v tej posodi prodani med brutto za netto. Ker je doza iz šib-
kejšje pločevine, mora pri razpošiljanju posameznih doz po železnici priti v poseben
lesen obod. Cena za dozo znaša Din 40—, za lesen obod pa Din 12— Le pri vagon-
skih pošiljkih je obod nepotreben. Kdor naroči doze po pošti ali železnici mu prir-
ačunamo in pošljemo tudi obod, le kdor kupi dozo osebno jo more dobiti tudi brez oboda. —

Blagovni oddelek Čebelarskega društva v Ljubljani Semeniška ul. 2. I.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBARJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Letnik XXIX.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1926.

Številka 1.

Novoletno pismo.

Urednik.

Star običaj je, da napravljamo ob novem letu obračune o preteklem in načrte za bodočnost. To stori vsak previden gospodar. Voščimo si tudi srečo, zdravje in druge prijetne stvari.

Tudi uredništvo »Slovenskega Čebelarja« ne more prezreti teh častitljivih, lepih in koristnih navad, zato želi vsem cenjenim čebelarjem, zlasti pa spoštovanim gg. sodelavnikom mnogo čebelarskih uspehov v novem letu. Če je kaj pravice na svetu, bo naš čebelarski patron sv. Ambrož z vso odločnostjo nastopil na »merodajnem« mestu in nam izposloval za letos tak menden blagoslov, da bo nam vsem zmanjkalo medene posode in da bodo cene medu strašno »poskočile«.

Uredništvo je veselo pričakovalo, da se bodo tudi naši čebelarji ob novem letu spomnili svojega dolgoletnega dobrega prijatelja »Slov. Čebelarja« in mu poslali darov, čeprav ne iz moke in medu, pa vsaj popisanega papirja za njegove predaie. Pa ga je vse pozabilo, celo najzvestejši prijatelj z Brezja.

Da pa ne bodo cenjeni čebelarji v zadregi zaradi darov, si dovoljuje uredništvo izreči v »Čebelarjevem« imenu nekatere

želje, ki se tičejo tudi našega čebelarstva sploh.

Ko je sedanji urednik lansko leto prevzel uredništvo, se je lotil svojih novih poslov z iskreno željo v srcu, da bi »Čebelar« polagoma napredoval. Bil je poln načrtov in nad za bodočnost in živo prepričan, da jih je mogoče uresničiti z lahkoto. Če se pa sedaj ozre v preteklo leto, mora priznati, da je delal račune brez krčmarja in da se je kaj malo njegovih nad izpolnilo. Edina svetla točka, ki jo more omeniti, je, da je našel v odboru osrednjega društva krepko oporo glede lista. S posebnim zadovoljstvom ugotavlja, da odbor nikdar ni okleval, kadar je uredništvo izrazilo kakršnokoli željo glede izpopolnitve »Čebelarja«. Še več: za ilustracijo je odbor dovolil večja sredstva, nego se je uredništvo nadejalo. Če bo letošnji »Čebelar« bogatejši, živahnejši v podobah, gre priznanje pred vsem osrednjemu odboru, ki se ni ustrašil znatnih bremen, samo da bo »Čebelar« v zaljši opravi zahajal v vas k našim čebelarjem.

Kar se tiče »Čebelarjevih« sodelavnikov, pa razmere niso tako zadovoljive. Če pregledamo lanski letnik, vidimo, da je »Čebelarja« z gradivom zakladala peščica čebelarjev, vsi drugi, med njimi tudi prav

odlični, so stali ob strani, recimo kot kritični opazovalci.

Da bi povečal krožek stalnih sotrudnikov, je urednik tekom leta večkrat potrkal na vrata marsikaterega bivšega dopisovalca. Dasi je lepo prosil in z najlepšimi besedami vabil k sotrudištvu, so ga povsod odpravili s kratkimi besedami. Odgovori, ki jih je dobival, so bili v splošnem bolj ali manj prijazni izgovori, n. pr. na starost, bolezen, druge skrbi, celo na to, da se za sedanjí rod ni vredno truditi. Eden ni zadovoljen z društvom, drugi z A. Ž. panjem, so taki, ki so užaljeni, ker »Čebelar« svoje čase ni prinesel kakega njih članka, ali pa ker so bile kritike o tem, kar so pisali, preostre, izkratka: zamere spredaj in zadi! Da tudi sedanjí urednik po mnenju nekaterih ni čisto nedolžen bacek, omenjamo kar tako za nameček.

Taka je slika glede nekdanjih »Čebelarjevih« sotrudnikov. O naraščaju si niti ne upamo govoriti, oziroma ga sploh ni. Ker je pa vsak napredek lista (= našega čebelarstva!) brez dobrih, zanesljivih in številnih sotrudnikov nemožen in so razmere take, da uredništvu jemljejo sleherno veselje do dela zaradi neprestanih skrbi za dobro gradivo, ne bo odveč, če se o tej prevažni zadevi še nekoliko pomnimo.

Vsi smo si edini, da je »Čebelar« srce naše organizacije. Poverili smo mu najvažnejšo nalogo pri pospeševanju čebelarstva. Sami smo ga določili za glasnika prave čebelarske vede, za vodnika, strokovnega svetovalca in oznanjevalca naših teženj. Težko krošnjo smo mu naprtili, ko smo ga poslali na pot širom naše domovine. Že kmalu po rojstvu bi bil kmalu obnemogel, saj so začele briti ostre sape in ni dosti manjkalo, pa bi bilo konec njegovega mladega življenja. Zaradi denarnih težav smo bili dolgo časa v velikih skrbih za njegov obstanek. Če se danes ozremo v tiste čase in premišljujemo takratni položaj in upoštevamo vse okoliščine, lahko rečemo, da je bil ta strah

nepotreben. Saj je stala za »Slov. Čebelarjem« njegova »garda«, ki je bila pripravljena za največje žrtve, samo da ohrani list. Zavedali so se, da organizacija brez lista ne pomeni ničesar, zato so enodušno delovali zanj in za društvo. Dolgotrajen je bil boj za obstanek, pa je končno vendarle požrtvovalnost zmagala. Čebelarji so gradili sami brez tuje pomoči. Ubijali so se in si polagoma napravljali pot. Danes se lahko s ponosom ozirajo v preteklost. Vse, kar imamo, je plod njih dela. Mlajšim čebelarjem se niti ne sanja, koliko podrobnega dela in vztrajnosti je bilo treba, da so bile premagane vse težave. Toda šlo je, ker je bila v čebelarjih prava ljubezen do čebelarstva in zmisel za napredek našega naroda. Ljubezen do rodu je pa sila, ki gore premika in ustvarja čudeže.

Sedaj, ko stojimo na trdnih temeljih in je naše društvo brez skrbi zaradi obstoja ter smo tudi denarno na boljem, se pa polašča naših vrst nekaka brezbriznost, otopelost. Res je vojna zatrla mnogo plemenitih človeških lastnosti, pokopali smo mnogo idealov in doživeli dosti razočaranj. Tudi ne moremo prezreti, da je vojna najbolj udarila tiste, ki so svoječasnó z največjo vnemo in požrtvovalnostjo delovali za našo čebelarsko stvar. Če je tem sedaj omahnila roka, ne čudimo se in ne pozabimo, da je borba za vsakdanji kosček kruha postala tako težka, da mora najidealnejšemu človeku vzeti vso voljo do dela — za druge.

So pa stvari, ki jih ne more in ne sme vzeti nobena sila: ljubezni do naroda. Kadar izgine ta iz naših src, takrat bomo izgubljeni. Takrat si zagrnimo obraz, ker ne bomo več vredni, da nas obseva božje solnce. Človek, ki ne ljubi svoje zemlje, svojega rodu s sleherno žilico svojega srca, naj izgine brez sledu!

Če je v nas res še kaj te ljubezni, je ne smemo imeti na koncu jezika. Dokazati moramo, da smo vredni sinovi naroda. Treba je, da baš v sedanjih hudih

časih vsi brez izjeme zastavimo vse sile, da ohranimo narodu, kar si je v potu svojega obraza v dolgih letih sam iz lastne moči priboril. Ne smemo dopustiti, da bi propadle dragocene priboritve, da bi izginiili sadovi našega dela za napredek naroda!

Tudi naša čebelarska organizacija je del naše narodne kulture, in tej dobrini grozi propast, če bomo roke navzkriž držali. Na nas vseh je, da se zganemo in posvetimo vse svoje moči čebelarskemu napredku. Če je v nas do te panoge reš še kaj tiste resnične ljubezni, ki je bila v naših pradedih tako globoko ukoreninjena, je čas, da začnemo delovati za procvit čebelarstva z isto vnemo kakor nekdanj.

Na noge naše podružnice! Vsi na okope, katerim je mar napredek. Naš klic velja zlasti tistim čebelarjem, ki so zmožni

zakladati našega »Čebelarja« z zdravo duševno hrano, da bo mogel s pridom vršiti svojo nalogo v procvit čebelarstva. Opustimo vse izgovore, prezrimo, kar temu ali onemu ni všeč in lotimo se vsi dela v prid čebelarstvu in za »Čebelarjev« napredek! Dokažimo, da smo zmožni rešiti naloge, ki nas še čakajo! Naj govore dejanja, da smo vredni potomci naših čebelarskih dedov, in da nam je na srcu naš kulturni napredek! Kličemo Vam v spomin in uvaževanje besede velikega vodnika našega narodnega pokreta, Janeza Ev. Kreka:

»Vi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite le eno: kako boste združeni vse svoje moči, vse svoje zmožnosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali naši jugoslovanski državi, za njen procvit, kulturo in blagostanje!«

O velikosti satnika.

H. Peternel.

Umen čebelar sedanosti ne sme gledati pomilovalno na čebelarja minulih dob, nasprotno, našel bo tudi v delu nekdanjih velmož-čebelarjev marsikaj koristnega za sedanji čas. Ne smemo si domišljati, da smo že na vrhuncu napredka, ako imamo boljše panje, nego so jih imeli naši predniki. Baš zavest, da ni nobeno delo človeških rok popolno, bo silila in bodrila čebelarje, da iščeje vedno kaj boljšega.

Pri stremljenju za napredek bo pa vsak tratil dragoceni čas in poizkušal brez potrebe, ako ne ve, kaj so že drugi pred njim dohnali. Baš to pa je predmet tega članka: razloži naj čebelarjem, kaj je že doganega glede velikosti satnika, oziroma tudi panja, da ne bo kdo delal poizkusov z 10 panji ene mere proti 10 druge mere, kjer so že prejšnji velečebelarji delali poizkuse s 50 panji proti 50.

Ko ni še bilo panjev s premičnim satjem, so dobri čebelarji, katerih je bilo vedno dosti, delali več let poizkuse s panji različne velikosti in dohnali neko srednjo, najpripravnejšo mero. Pri košnicah (slamnatih panjih) so dohnali na podlagi večletnih obširnih izkušenj, da je najprimernejši notranji premer košnice natančno 11" = 29.8 cm, notranja višina pa 18" = 49 cm (palci računani na nemško mero). Slavni čebelar Ehrenfels piše: »Slamnat panj, ki ima več nego 11" v premeru, je jeseni bolj prazen nego oni, ki ima le 11" premera. Panji, ki imajo manj nego 11" premera, rojijo bolj zgodaj, a so kljub temu, da imajo manjšo prostornino, bolj živalni, toda imajo manj medu. Notranja višina se je izkazala najboljša 18", v višjih čebele ne dodelajo satja v prvem letu, prihodnjo pomlad pa napravijo spodaj po robeh samo trotovinu. Nižji panji imajo premalo prostora za čebele in medeno zalogo.«

Te besede čebelarja, ki je imel 1000 panjev, niso prazne trditve, ampak dejstva,

preizkušena v daljši dobi let na velikem številu panjev. Te izkušnje tudi za nas niso brez pomena, to bomo pozneje videli.

Za podolžni panj, kakršen je bil in je še v navadi na Kranjskem, za tako zvanega kranjiča je slavni naš Janša določil, da mora imeti, če čebelarimo na med, $7\frac{1}{2}$ " višine, 14" širine in 30" dolžine. V prejšnjih desetletjih sem preizkušal tudi jaz kakor tudi mnogo drugih čebelarjev Janšev panj prave mere. Kar se tiče obilosti medu, je resnično presegel vse druge mere kranjičev. Veliki družji (združeni) so v takih panjih, ako je bila ajdova paša dobra, nanegli resnično neverjetno mnogo. Tudi za najnovejši sestav panjev s širokimi satniki niso Janševe mere brez pomena. O njih bom še govoril v tem spisu.

Z izumom premičnega satja je bilo čebelarstvo mahoma postavljeno pred nebroj vprašanj. Treba je bilo veliko dragocenejšega časa in mnogih poizkusov, preden se je dosegla nekaka edinost med čebelarji. Svetle zvezde na čebelarskem nebu, kakor Dierzson, Berlepsch in drugi, so potratili dosti časa, da so dognali, kako širok in visok naj bo satnik, da dosežemo najboljše uspehe. Dočim je Dierzson vodila neka slutnja in je kmalu ugotovil, da je pravilna širina pokončnega panja s prečnimi sati baš $8\frac{1}{2}$ " = $23\frac{1}{2}$ cm, je temeljitejši preiskovalec Berlepsch dolgo časa poizkušal.

Berlepsch je napravljajl poizkuse z velikim številom panjev razne velikosti. Krčevito se je oprijemal mere 11" = 29.8 cm, ker so slamnati okrogli koši s tem premerom dajali največ medu. Po dolgih letih izkušenj je moral pa priznati, da je 11" preveč in da je uspeh v panjih z $8\frac{1}{2}$ " = $23\frac{1}{2}$ širine mnogo boljši. Ko je to spoznal, je kmalu zasledil svojo zmoto, o kateri piše: »Udaril bi se na čelo, da sem tako dolgo poizkušal brez potrebe. Ako bi bil takoj izpočetka pomislil, da v okroglem slamnatem panju doseže kvečjemu le en sat širino 11", vsi drugi pa manj, bi toliko ne bil poizkušal. Ko bi bil ovil vrvico okoli kalupa, na katerem pletejo 11" košnice,

in jo razdelil na štiri dele, pa bi bil dobil normalno širino panja s premičnim satjem.«

Šele na podlagi teh obsežnih poizkusov mnogih v čebelarstvu izurjenih, nesebičnih velmož so določili »nemško normalno mero«, ki se je v severni Nemčiji tako silajno obnesla. A že v začetku je ta mera zadela na odpor v južni Nemčiji in v Avstriji, kjer so ugotovili, da je čebelarjenje uspešnejše v panjih, ki so nekoliko bolj široki. Badenski in dunajski satnik je 1 cm širši. Ni mnogo razlike, toda vendar toliko, da je južna Nemčija z Avstrijo vred zavrgla severno mero in določila svojo. Badenski panj ima 25 cm notranje širine. Med stranico panja in satnikom je 6 mm prostora, v normalnem panju pa ga je le 5 mm. Letvice satnikov v badenskem panju so 6 mm debele, v severni Nemčiji pa 5 mm. Iz tega boja za 1 sam cm, ki je trajal več desetletij in pri katerem sta imeli obe stranki prav, se učimo: 1. Tudi en sam centimeter je pri velikosti satnika zelo odločilen. 2. Kar je bilo najboljše za severno Nemčijo, ni prijalo razmeram v južni, in obratno. Torej ni ena sama mera primerna za vse kraje vse zemlje!

Prišel pa je Gerstung, ki je zahteval še 2 cm širše panje. Dasi je teoretično dokazal, da je ta širina posneta po naravnem gnezdu čebele, se je uveljavila le tu pa tam, kjer so ji bile pašne razmere prikladne. Resnici na ljubo treba priznati, da je našel njegov panj malo priznanja, ker so redki taki kraji, kjer bi z njegovimi panji bilo mogoče uspešno čebelariti. Njegov panj se je uveljavil bolj zaradi drugih prednosti, zaradi lahkega opravljanja čebel (od zgoraj), radi naglega razvoja čebel spomladi (cel satnik) itd.

Vse drugače se je razvijala ta stvar v Ameriki. Tam so prvotno imeli panje z nepremičnim delom, panje, ki so bili vsi podolžne oblike s podolžnim satjem, torej podobne našim kranjičem. Ker čebel niso prevažali v pašo, so bili panji višji in krajši nego Janševi. Seveda so duhoviti

Amerikanci delali poizkuse s podolžnimi panji razne višine, širine in dolžine. Na podlagi teh poizkusov so seveda prišli do različnih sklepov glede mer, saj je Amerika velika, toda v večini krajev se je najbolje obnesel panj, ki je znotraj visok $9'' = 23$ cm, širok $12'' = 30\frac{1}{2}$ cm, dolg pa $20\frac{1}{2}'' = 52$ cm (palci angleške mere). Čudno je in ni zgolj naključje, da je širina tega panja ista kot Janševega, prostornina obeh panjev pa tudi. V gorkejših krajih Amerike so pa uvedli celo panj, ki se v meri ni niti za palec razlikoval od Janševega, bodisi v dolžini ali pa v širini in visočini.

Ko je v Ameriki uvedel Rev. Langstroth panje s premičnim satjem, je imel znatno lažje stališče nego čebelarji v Evropi. Panju je dal kar tisto širino, ki so jo imeli ameriški panji z nepremičnim satjem, namreč 30 cm, torej prostor za osem satnikov, za te je pa določil 21.6 cm notranje višine in dvakrat tolikšno dolžino, to je 43.2 cm. Pri tem je ostalo, in dandanes čebelarji večina ameriških čebelarjev v panjih na osem satnikov te prvotne mere. Tu pa tam so poizkušali z višjimi ali pa nižjimi satniki, pomnožili so tudi število satnikov na 10, toda velečebelarji imajo še vedno v svojem obratu panje z 8 satniki izvirne Langstrothove mere.¹ Ker je za nekatere pašne razmere ta satnik le nekoliko prenizek, so si pomagali na ta način, da so zgornjo satnikovo letvico zdebili na 2.2 cm zato, da ne sili matica preveč v medišče.

Posnemalci Američanov smo postali tudi Evropeci. Nekateri so se oprijeli izvirnih Langstrothovih panjev, drugi so svoje pokončne satnike začeli postavljati v panje po dolgem, n. pr. Avstrijci. Tudi gosp. Žnideršič je Gerstungov satnik enostavno po dolgem položil in ustvaril svoj A.-Ž. panj. Ti čebelarji so storili dobroto čebelarstvu. Bilo je tudi takih, ki so hoteli

imeti več dobička od podolžnih panjev, in so zvišali satnike. Dosedaj se to ni obneslo, vsaj splošno ne. Celo v Ameriki, ki je oblagodarjena z dobro pašo, nima Jumbo-satnik, ki ima le 25 cm notranje višine, mnogo priznanja. Naš A.-Ž. satnik ima 24 cm notranje višine, ker je g. Žnideršič na srečo pustil Gerstungovo mero neizpremenjeno. Ker so se izkazale letvice v debelini 6 mm za podolžni satnik veliko prešibke, so zdebili gornjo in spodnjo letvico tako, da satnik sedaj nima niti 24 cm notranje višine.

Lahko bi kdo rekel: »Čemu pišeš o pokončnih satnikih, nas zanimajo samo podolžni.« Temu odvrnem: »Ni tako velika razlika med pokončnim in podolžnim panjem, kakor bi kdo sodil na prvi pogled.« Oglejmo si stvar natančneje.

Človek sodi celo stvarstvo po sebi, zato so njegove sodbe včasih napačne. Prednost, ki jo dajemo danes podolžnemu panju s širokim satnikom pred pokončnim, ima vzroke drugod nego v tem, da je eden visok, drugi nizek. Čebelam je čisto vseeno, ali lazijo od žrela v visočino panja ali od žrela v globino panja. Saj še na smrt utrujena čebela z lahkoto zleze po bilki do vrha. Gotovo se upehajo čebele mnogo bolj, če morajo laziti po gladkih panjevih stranicah ali premagati razdaljo med dnem panja in spodnjo letvico satnika, nego bi jih utrudila hoja po satju več metrov visoko. Toda ne glede na to, koliko se čebele utrudijo, vemo, da je plodišče pokončnega panja le pokonci postavljeno plodišče podolžnega panja. Ako pogledamo plodišče podolžnega panja s širokimi satniki, ki smo ga postavili na prednjo končnico tako, da potem stoje satniki povprek, vidimo takoj, da je višina širokega satnika enaka širini v pokončnem panju.

Dalje sledi.

Podolžno delo pravimo satju, ki so ga čebele napravile podolgem v panju; torej od žrela proti koncu, prečno delo pa satje, ki je počez v panju.

¹ N. pr. Miller, Hutshison, Greiner i. dr. Op. pisca.

Slovenski čebelar v Ameriki.

(Po »Slov. Narodu«.)

American Bee Journal, ki izhaja v mestu Hamilton Illinois v Združenih državah, je v številki za mesec julij l. l. priobčil članek z gori navedenim naslovom, ki je vreden, da pride tudi v slovensko javnost. Iz članka posnemamo:

Duhovnik, strokovni čebelar, kmetovalec, ravnatelj preizkuševališča in profesor na univerzi, to so mesta, ki jih zavzema Francis Jager (po angl. izg. Žeger), načelnik čebelarskega oddelka na preizkuševalni postaji na kmetiji minesotske univerze.

Njegova osebnost ni mogočna in zapovedujoča, pač pa je prikupljiva in napravljiva prijeten vtis. V njegovih rjavih laseh se tu in tam posveti srebrna lisa. Njegovo jasno lice izraža naravno dobroto in filozofsko vedrost duše. Njegove mladostno smehljajoče se oči izvablajo zaupanje ter ti pripovedujejo ljubezen do višjih idealov. Ker je skromnega in pohlevnega značaja, ni lahko ga spraviti do tega, da bi sam o sebi govoril.

Zgodovina njegovega življenja je polna romantike. V njej je vpletena povest o njegovi študiji čebele, ki mu je življenjska naloga. Izvršil je študije v semenišču sv. Tomaža v Minnesoti ter bil posvečen za duhovnika. Čarobnega vpliva, ki so ga čebele od rane mladosti imele do njega, pa se ni mogel iznebiti. In tako se je vrnil k njim in postal je načelnik čebelarske znanosti. Od svojega šestega leta že se je priučeval čebelarstvu vseh civiliziranih dežel.

Francis Jager se je rodil v hribih Jugoslavije. V šolo je moral vsak dan pet milj daleč hoditi z visokega gorovja doli med pašami in gozdi preko vrhov in slemen, kakor s pisano preprogo pognjenimi stopnicami. Velika daljava od doma ga je prisilila, da je jemal s seboj kosilo, ki je bilo

večinoma fižol. Učitelj je imel več čebelnih panjev, ki so tičali v luknjah, vdelanih v zidovje šole. Mali Francek je pazil na izlet rojev, in če se je to pripetilo, je poklical učitelja. Ako je opravil to delo dobro ter kričal, kar je mogel, mu je učiteljeva žena postregla s kruhom in presnim maslom.

»Moj učitelj je bil ženij,« je rekel duhovnik oče Francis, »on nas je učil ljubiti prirodo ter jo razumevati. Le njemu se imam zahvaliti, da sem danes prirodoslovec.«

F. Jager misli, da bi mogli ljudje postati povsem neodvisni, kar se tiče rabe denarja. Njegovi mesečni izdatki za gospodinjstvo ne presegajo sedmih dolarjev. Njegova farma (kmetija) obsega 10 akrov ter je na jezeru Minnetonka. V njegovi hiši je pet sob, vse pa obdaja vrt, nasajen z vrtnicami. Na eni strani je vrt za sočivje in zelenjad, in tu prideluje tudi raznovrstne jagode. Za tem vrtom je sadovnjak, njivice s pšenico in ovsem ter paša za eno kravo. Goji tudi kokoši, prašiče in glavno: čebele.

Vse, kar mora kupiti, je kava in sladkor, včasih pa tudi to dobi za svoje pridelke. Kupil je celo mlin, da melje svojo pšenico, in reči moram, da ima prav okusen kruh. F. Jager je samec, ki ima vedno dosti obiskovalcev, vzlic temu pa njegovi stroški za hrano ne presegajo sedmih dolarjev na mesec.

»Rad bi poskusil izdelovati tudi svojo obleko,« je opomnil. »Učil bi se presti in tkati, da pripravim svoje odelo tako, kakor delajo po evropskih selih, in tudi bi rad pripravil svoje usnje za opanke. Stvar je res enostavna. Ko sem bil med vojno v Evropi, sem videl fante, ki so v strelnih jarkih pripravljali iz kozjih kož usnje, samo da jim mine čas.«

Ko je duhovni oče razkril svojo filozofijo, se je vrnil k čebelam. Na univerzi v Minnesoti je že osem let. Začel je s pi-

salno mizo in z enim stolom, kakor se je izrazil. Potem je začel graditi in snovati oddelek za čebelarstvo ter ga je spravil na sedanjo višino. Poleg znanstveno raziskovalnega in praktičnega dela s čebelarji minnesotske države vodi tudi enoleten tečaj za čebelarstvo. 100 dijakov, 60 fantov in 40 deklic obiskuje ta tečaj. Vsak dijak mora oskrbovati svoj panj.

Čebelnjaki minnesotske univerze prekrbujejo vso minnesotsko državo s plemenskimi maticami. Preteklo leto pa jih je poslal v vse kraje okoli 700 v svrhu, da se izboljša ondotna čebelna pasma.

»Jaz ljubim naravo in črtim denar!« je vzkliknil z vso odločnostjo. »Priroda je živa in jaz ljubim žive stvari. Ko vidim

skakajočo žabo, me to zanima, ker to je življenje. Meščani ne razumejo narave, zanima jih samo material. Denar je najbolj umazana reč, ki jo imamo, in kako ga ljudje ljubijo! Oni hlastno segajo po dolarju, ki je poln bolečnih kali, ter ga nežno k sebi pritiskajo. Ali bi vi ne dajali prednosti krasni vrtnici, ki se vam ponuja na rožnatem vrtu?! Jaz zaslužim precej denarja, na konec leta pa mi ne ostane nič; šel je k mojim prijateljem po vseh krajih sveta.«

Tako piše Američan v ameriškem strokovnem listu o našem rojaku tujcu, ki se je povzpел med prvence v znanosti in velja v svoji novi domovini za najboljšega predavatelja o čebelarstvu.

Čebelarstvo Jakoba Babnika.

Med mlajše vzorne čebelarje nove šole smemo po vsej pravici prištevati g. J. Babnika iz Zgornje Šiške pri Ljubljani. — Že njegov oče je bil ne le zgleden gospodar, marveč tudi čebelar po volji sv. Ambroža. Zato ni čudno, da je od njegovih sedmih sinov — pet čebelarjev, šesti se pa sedaj pripravlja, da pomnoži to število. Sin Jakob je vreden očetov potomec v

čebelarstvu in je, kar se tiče veselja do čebel, najbolj »dedno obremenjen«. Sam marljiv kakor čebela si je postavil večinomoma z lastnimi močmi v Zg. Šiški v bližini rojstne hiše pesnika Vodnika pravlično hišo, ki jo obdaja skrbno negovan vrt. Tam je postavil tudi čebelnjak, ki ga kaže podoba v današnjem »Čebelarju«. Gospod Babnik ni samo dober čebelar,

marveč tudi praktičen človek, ki zna prijeti za vsako delo. A.-Ž. panje si je napravil skoraj vse sam. Tudi polovico čebelnjaka je njegovo delo. Nekje drugje ima še en manjši čebelnjak (star železniški vagon). V celem pase nad 80 panjev in jih prepeljava križem sveta v razne paše.

Naš tovariš gospod Babnik je najlepši dokaz, da bi bilo na svetu mnogo manj

revščine in nezadovoljnosti, če bi bili ljudje tako podjetnih rok, kakor je on. Naj ne ostane neomenjeno, da je gospod Babnik v službi pošte in da more posvetiti čebelam in vrtičku le tiste pičle ure, ki so mu odmerjene za oddih.

Takih čebelarjev nam je treba, pa bi naša čebelarstva stvar bolje uspevala!

Urednik.

Medena rosa.

Dr. Fr. Dolšak — Ljubljana.

Medena rosa, (*Saccharogenesis diabetica*) je po dosedanjih izkušnjah ena izmed mnogobrojnih boleznirastlinja. O vzrokih se je že mnogo mislilo in pisalo.¹ Stari Rimljani (Plinius) so mi-

slili, da pada medena rosa izpod neba. V poznejših časih so medeno roso spravljali v zvezo z listnimi ušicami, ki izločujejo sladke sokove. Te ušice se dostikrat prav obilno pojavljajo baš tedaj, kadar drevje bogato medí. To naziranje pa je omajal Hartig, ki je l. 1834. opazoval medeno roso na vrtnici, ki ni prišla iz sobe. Od tedaj se je množilo število opazovalcev, ki so dognali, da izločujejo pokožne stanice raznega listja (lipovega, hrastovega, javorovega, oljkovega in topolovega itd.) kapljice, obstoječe iz sladkorne raztopine. Ko je bilo ugotovljeno to važno dejstvo, so začeli take sladke rastlinske izločke kemično natančneje preiskovati. Pri tem so našli med drugim tudi to, da njih sestava ni vedno enaka, bodisi glede odstotkov sladkorja kakor tudi ne glede kakovosti sladil. Tako na primer vsebuje lipova medena rosa razen trstnega in invertnega sladkorja tudi manit in sploh lahko rečemo, da ni medena rosa raznih rastlin enaka kemično podobnim in z ozi-

rom na množino sladil enakovrednim produktom. Tudi Sorauer in Graebner, po katerih sem posnel to črtico, sta opazovala postanek medene rose brez sodelovanje listnih ušic. Biološki pogoj je nagla, prekomerno zvišana transpiracija (izhlapevanje vode) bujnega, ne prestarega listja, ki provzroča zgoščanje staničnega soka. Navadno medí drevje v vročih poletnih mesecih, in sicer v okolnostih, ko korenine radi izsušenih tal ne dovajajo rastlini zadostne množine vode. Take okolnosti nastopajo pa tudi tedaj, če so tla zelo vlažna in zatorej tudi mrzla, ker je znano, da so suha ter tudi mrzla tla po svojih fizioloških vplivih na rastlino v bistvu dostikrat enaka. Iz suhih tal ne prejema rastlina dovolj vlage, ker je v suhih tleh ni; iz mrzlih tal pa je rastlini fiziološko nemogoče dovolj vlage srkati in dovajati listju. Končni učinek je obojč isti, namreč da trpi rastlina žejo. Medena rosa nastopa na Gorenjskem, kakor poroča g. Jug v lanskem »Čebelarju«, le ob toplih, soparnih in mokrih letinah, ko je zjutraj solčno, popoldne pa dežuje. To je popolnoma umljivo in se da neprisiljeno spraviti v sklad s tem, kar sem pravkar omenil. Spričo dopoldanske vročine izhlapeva drevje več vode, nego je morejo korenine iz še hladnih tal nadomestiti. Odtod zgoščanje staničnega soka in nakopičanje sladkorja v listnih stanicah.

¹ Primeri Sorauer - Graebner: Handbuch der Pflanzenkrankheiten, 1924, I., str. 295.

² »Slov. Čebelar« 1925, št. 10, str. 149.

Bistvo medene rose tiči torej v nepravilnosti notranje rastlinske presnove in spominja v toliko na sladkorno bolezen pri ljudeh, v kolikor izločuje v obeh primerih organizem sladkor nad običajno mero. Sladka tekočina izstopa iz stanic na površje lista, kot je neizpodbojno dokazano, brez sodelovanja listnih ušic; gotovo pa je, da sladka tekočina privablja tudi listne ušice, ki z vbadanjem seveda tudi lahko povzročajo, da obilneje izteka sladkorna raztopina. V splošnem je gotovo, da medenje drevja bolj pospešuje obilico listnih ušic nego pa narobe.

Glivo, ki se naseljuje na medenih lipovih listih in ki je bila v zadnjem »Slovenskem Čebelarju« naslikana ter meni v naravi poslana na ogled, nazivlja znanstvo z imenom *Apiosporium Tiliae*. Na listih dela sajastočno prevlako. Po vsem tem je jasno, da niti ta niti kaka druga gliva ni vzrok medenju, pač pa se na medenih listih nje troši radi naselijo in bujno razrastejo, ker imajo v sladki tekočini na listih, kolikor je dež ni izpral, zaželeno podlogo in izborna hrano. Ker pa jemlje gliva listu zrak in svetlobo, ga že s tem občutno oškoduje, da kmalu odpade.

Ali še ne bo konca?

Jože Okorn — Ljubljana.

V našem glasilu je bilo priobčenih že nešteto obravnav o kužnih boleznih čebel in čebelne zaloge in navodil, kako jih zatirajmo. Pisanja je bilo toliko, da človeka obhajajo slabosti, ko mora leto za letom neprestano vrteti isto lajno. Članki sicer niso ostali brez uspeha, vsaj v ljubljanski oblasti ne, kjer so v šestih letih bili ugotovljeni samo trije popolnoma osamljeni primeri gnilobe. Drugače pa je to na severovzhodu mariborske oblasti, na Ptujskem in Murskem polju ter v Slovenski krajini (v Prekmurju), kjer je mnogo gnilobe.

Če je v Slovenski krajini ta bolezen, ne moremo tega zameriti ondotnim čebelarjem z ozirom na njih kulturno stanje, kakršno je bilo še pred nekoliko leti, ter na slab gospodarski položaj, v katerem so še dandanes. Tudi naša organizacija tam ni še ustaljena. Čebelarjem v drugih krajih pa tega ne moremo odpustiti, ker smo prepričani, da so razširjanju bolezni vzrok samo malomarni in brezbrizni posamezni čebelarji in pa tudi nekatere podružnice v dotičnih krajih. Resnici na ljubo moramo priznati, da ta očitek ne zadeva vseh

podružnic. Nekatere prav marljivo delajo ne samo, kar se tiče pospeševanja naprednega čebelarstva in izobrazbe čebelarjev, marveč tudi glede zatiranja kužnih bolezni. Kaj pa druge? Ponekod samo godrnjajo čez društvo, se spotikajo ob strokovno vsebino lista, češ, da je prenostranska in da se ne ozira na mnenje čebelarjev, ki so »drugega« strokovnega naziranja (kakšnega?), dočim se zopet drugi trudijo in tratijo po nepotrebnem čas in moči, ter poizkušajo, seveda brez potrebne strokovne znanja, kako bi izumili kaj novega, modernega, da bi postali slavni. Naj bi raje skrbeli za izpopolnitev svoje strokovne izobrazbe, nato pa blagodejno vplivali na sočebelarje, da bi tudi oni začeli umno in uspešno čebelariti! Slovenski čebelarji smo pač srečni ljudje, zakaj ne bi poskrbeli tudi za zabavo naših čebel? Doslej so se v naših najmodernejših panjih lahko samo sankale, kar je za zimski čas, ko nimajo v naravi nobenega opravila, kaj prikladen šport, v bodoče se jim pa obeta tudi za deževno poletno vreme kaj prijetna zabava: gugalnica in to v panju samem.

To so vsekakor nezdrave razmere, ki lahko povzročijo, če jih ne bomo odpravili, med mlajšimi čebelarji veliko škodo v

gmotnem ter tudi v moralnem oziru. Še nikdar nismo trdili, da je edinole v A.-Ž. panju mogoče uspešno čebelariti, ker vemo, da je panj le orodje. Uspeh v čebelarstvu je odvisen od čebelarja samega, od njegove izobrazbe, od veselja do stroke in od spretnosti ter tudi od pašnih razmer, od zdravih in močnih panjev ter od dobrega, toda čim preprostejšega in cenejšega orodja. To pa dosežemo le tedaj, če delamo na to, da bo celotno naše čebelarstvo bolj enotno, ker s tem pocenimo in izboljšamo produkcijo čebelarskega orodja. Vse drugo nam je le v škodo, ker s tem tratimo po nepotrebnem denar in čas. Poizkuse in preizkuse prepuščajmo najbolj izvežbanim in strokovno resnično izobraženim čebelarjem!

Od prerekanja in zabavljanja ne bo imelo naše čebelarstvo prav nobenih koristi, zato raje posvetimo svoje moči resnemu delu, to je pravi čebelarski izobrazbi. Vseposvoda pa najprej odstranimo in zatrimo zlo, ki nas tlači in ubija veselje do čebelarstva, to je gnilobo.

Ako hočemo, da bo naš boj proti temu sovražniku uspešen, je neizogibno potrebno, da

1. izpopolnimo organizacijo;
2. prirejamo v okuženih krajih predavanja in tečaje o kužnih boleznih;
3. pregledamo po teh krajih vse čebelnjake ter okužene razkužujemo;
4. napovedujemo brezobziren boj brezvestnim medarjem, ker so oni glavni razširjevalci kužnih bolezni, bodisi, da je temu kriva njih brezvestnost ali pa nevednost;
5. skrbimo za red in snago po vseh čebelnjakih.

Brez dobre organizacije je vsak uspešen boj proti gnilobi nemogoč, ker le v slogi je moč. Zato je organizacija, ki je samo na papirju, brez pomena. Vodstvo podruž-

nic v omenjenih krajih naj prevzamejo samo podjetne delavne moči, ki naj izkušajo vse čebelarje za stvar zavzeti, jih prepričati o važnosti njihovega dela, vodstvo pa mora biti odločno in brezobzirno. Na predavanjih in tečajih bi se čebelarji toliko izobrazili, da bi lahko sami spoznali bolezn, se poučili o njenih prouzročiteljih, razširjenju in poteku bolezni, obenem pa bi prevzeli navodila, kako naj se bolezn varujejo, odnosno, da naj nastanek bolezni takoj javijo pristojni oblasti, ki naj potem uradno ugotovi bolezen, okužene predmete pa temeljito razkuži. Če bodo čebelarji tako ravnali, ne bodo dobili samo primerne odškodnine, temveč se bodo za vedno rešili te nadloge.

Prepričan sem pa, da tudi to delo ne obrodi še zaželjenega uspeha. Zato bi bilo najbolje, da bi se v tistih občinah, kjer je potrebno, temeljito pregledali vsi čebelnjaki in vse, kar je okuženega uničilo in razkužilo. Okužene občine bi se potem dale pod zaporo toliko časa, dokler bolezen popolnoma ne mine. Seveda bi morali to revizijo izvršiti uradni organi.

Poleg čebelarja brezvestneža, ki z neprevidnim ravnanjem na ta ali na oni način razširja kužne bolezni, so najnevarnejši nemarni medarji, ki raznašajo bolezen s tem, da prodajajo okužen med za pitanca, podirajo okužene panje in pomivajo okuženo medeno posodo na planem in s tem privabljajo čebele na rop. Zato napovejmo takim brezobzirnežem in škodljivcem našega čebelarstva odločen boj! Sami pa skrbimo za to, da ne storimo ničesar, kar bi bilo v škodo čebelam, najbolj pa pazimo na red in snago v čebelnjakih! Geslo, ki se ga držimo v novem letu, bodi: Vse v blagor naših ljubljenc ter brezobziren in organiziran boj vsem njenim sovražnikom, ker le tako bo konec te nadloge!

Namesto grde, iz nemščine posnete označbe »umetno satje«, rabi lepo slovensko besedo *satnica*!

Če čitaš o čebelinem delu, vedi, da pomeni to satje, ki je delo (izdelek) čebele.

Velika jugoslovanska čebelarstva razstava v Dubrovniku v letu 1926.

Kakor je bilo sklenjeno na čebelarskem kongresu v Osjeku bo letos septembra meseca V. čebelarski kongres s čebelarsko razstavo v Dubrovniku, obenem s splošno razstavo dubrovniške oblasti (s kmetijsko, pomorsko, obrtno, umetniško itd.).

Z ozirom na to, da je v tistem času v Dubrovniku mnogo tujcev in da jih bo ob razstavi še več, opozarjamo čebelarje že sedaj, da se pravočasno pripravijo nanjo in razstavijo čim večje število predmetov, da bo naše čebelarstvo po številu in kakovosti predmetov dostojno zastopano.

Razstava bo obsegala vse, kar k čebelarstvu spada. To so

1. prazni panji preprostega in modernega sestava, zaboječki za razpošiljanje rojev in matic. Da bo razvoj vseh sistemov panjev viden, naj pošljejo razstavljalci na razstavo od posameznih sistemov samo po en komad, za prodajo pa lahko kolikor kdo želi, zlasti panje s širokim in nizkim satnikom in z enakim plodiščem in mediščem;

2. panji s čebelami, zlasti matice v prašilnikih in roji za prodajo;

3. čebelarsko orodje, stroji in pripomočki raznih sistemov;

4. čebelarska književnost: slovenska, hrvaška in srbska od početka do sedaj (knjige, brošure, časopisi in drugo);

5. slike iz anatomije in življenja čebele, anatomski preparati;

6. rastline, ki cveto in dajejo obnožino, slikane ali stisnjene (herbarije);

7. shematične tabele o današnjem stanju čebelarstva: organizacija, šte-

vilo članov, panjev, čebelarjev (primitivnih, naprednih), industrija, trgovina, produkcija medu, voska, vse to urejeno po organizacijah, ki so včlanjene v Savezu Jugosl. pčel. društva (11 tabel) in skupno za vso državo (1 tabela). Najboljša tabela dobi posebno denarno nagrado;

8. med v steklenicah po $\frac{1}{2}$ in 1 kg, v pločevinastih posodah od 5 do 25 kg ter med v satju: v lesenih in steklenih predalcih (boxes) za razstavo in razprodajo;

9. vosek in vzorci za njegovo uporabo v čebelarstvu, gospodinjstvu in gošpodarstvu; voščeni predmeti za okras, voščene maže itd.;

10. medica, medeno vino, slaščice, medeno žganje, likerji, med. zdravila itd.;

11. bolezni in škodljivci, slike in preparati.

Čebelarji, ne govorite: »Saj je še čas do razstave.« Uvažujte, da je treba za to skrbeti najmanj eno leto prej. Torej na delo!

Razstava ne sme biti samo poučna za čebelarje, marveč mora imeti reklamski značaj, s katerim so v zvezi trgovski uspehi. Skrbeli bomo tudi za reklamo med interesenti izven državne meje. Ta razstava bo ogledalo našega čebelarstva, od nje bo odvisna tudi poznejša kupčija.

Vsa nadaljnja naznanila in navodila bodo objavljena v vseh čebelarskih listih in po njih naj se čebelarji in razstavljalci natančno ravnaajo.

Na srečno svidenje na našem lepem, sinjem Jadranu!

Bratski čebelarski pozdrav!

Za izvršujoči odbor »Saveza jugoslovanskih čebelarskih društev«:

Sv. K. Gjorgjević, predsednik.

Za »Jugoslov. pčelarsko zadrugo« v Dubrovniku:

I. Antonioli, ravnatelj.

Mesečni pregled za november 1925.

K r a j (z morsko višino)	Označba opazo- vanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka				Dni je bilo									
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih dkg	največ pridobil	naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		mesečni tretjini dkg			pri- dobil	po- rabil	dne														
		1.	2.	3.															1.	2.	3.
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	20	10	—	50	—	—	+ 16	— 13	+ 37	2	11	2	21	5	4	7
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	10	20	—	30	—	—	+ 15	— 12	+ 46	2	13	3	20	4	6	3
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	—	—	50	30	40	—	120	—	—	+ 14	— 12	+ 51	1	11	4	20	10	—	3
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-Ž.	—	—	—	5	5	20	—	30	—	—	+ 15	— 19	+ 27	2	11	5	22	6	2	4
Tacen pod Šmarno goro (314 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	20	35	—	75	—	—	+ 17	— 11	+ 63	5	9	3	13	1	4	7
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	—	—	—	10	10	30	—	50	—	—	+ 16	— 18	—	1	10	3	22	3	5	13
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 12	— 16	—	1	8	2	27	1	2	4
Gor. Logatec (476 m)	Amerikanec	—	—	—	—	—	35	20	55	—	—	+ 18	— 16	+ 32	1	13	4	21	2	7	9
Cerknica (460 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	20	30	—	70	—	—	+ 17	— 11	—	6	9	3	19	5	6	11
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	—	—	—	30	26	26	—	82	—	—	+ 11	— 4	+ 32	7	10	5	18	8	4	17
Struge pri Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	—	—	—	25	20	30	—	75	—	—	+ 15	— 24	+ 28	6	12	3	23	4	3	15
Žužemberk																					
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	20	35	—	75	—	—	+ 17	— 10	+ 71	4	12	4	22	1	7	2
Rožni dol pri Semiču (376 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	25	40	—	85	—	—	+ 23	— 17	+ 3	2	10	2	23	5	2	10
Hrastnik (250 m)	Gerstung	—	—	—	8	6	20	—	34	—	—	+ 21	— 13	+ 53	3	12	3	23	3	4	16
Orehova vas p. Marib. (270 m)																					
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	15	15	—	50	—	—	+ 14	— 17	+ 24	3	8	2	20	6	4	18
Sv. Duha na Ostr. vrhu (536 m)	Dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 14	— 15	+ 24	4	5	2	19	8	3	7
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	70	—	—	—	—	20	50	—	—	—	+ 18	— 14	+ 47	4	9	2	20	6	4	12
Cezanjovci (182 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 18	— 13	+ 56	4	8	3	22	7	1	19
Guštanj (398 m)	A.-Ž.	—	—	—	60	60	20	—	140	—	—	+ 15	— 17	+ 44	2	10	2	18	4	8	12

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič — Ljubljana.

November 1925 je bil zelo dolgočasen. Samo ena postaja je imela osem jasnih dni, tri le po dva, ena celo samo enega. Proti koncu meseca je padlo pol metra snega.

Za čebele je bilo vreme ugodno, ker jih ni vabilo v pogubo. Vendar so še dvakrat, trikrat prišle pogledat naravo, ki se je pripravljala za zimski počitek. V Novem mestu in v Ložnici so sredi meseca prinesle še zadnjo obnožino. Koncem novembra jih je

mraz zazibal v zimske sanje. Da bi jim bile kar najprijetnejše, smo za okenca prislonili slamnice in poskrbeli za vse, da bodo imele popoln mir.

Omeniti je še, da so bile sredi meseca novembra velike povodnji, ki so v celjski okolici odnesle več panjev.

Na Viču je v prejšnjem mesecu omenjena bolezen trajala še dva dni tega meseca.

Društvene vesti.

Predavanja. 3. jan. na Jesenicah ob 3 pop. pri Tancarju. Snov: Napredno čebelarstvo in A.-Ž. panj. — 6. januarja v Mariboru ob 9 dopoldne na III. deški osnovni šoli na Ruški cesti. Snov: Kužne čebelne bolezni. — 10. januarja v Zagorju ob Savi ob pol 2 popoldne pri g. Ašiču na Lokah. Snov: Čebelarjeva opravila v zgodnji pomladi.

Na predavanje v Mariboru vabimo tudi čebelarje s »Ptujskega polja«, da se pomenimo, kaj bomo ukrenili, da bolezni čimprej zatremo.

Čebelarji, udeležite se predavanj v obilnem številu! Podružnice, ki žele predavanja v februarju in marcu mesecu, naj se takoj javijo!

Seja načelstva dne 12. decembra 1925. Navzočni gospodje: Humek, Bukovec, Mesar, Verbič Ivo, Verbič Josip, Vokač, Okorn. Opravičil se je g. Babnik.

Zaradi bolezni g. predsednika je vodil sejo podpredsednik g. Humek, ki je konstatiral sklepčnost.

Načelstvo je sklenilo:

1. »Slovenski Čebelar«. Ker ponudbe niso bile popolne, je odbor naročil tajniku, naj poizveduje še glede nekaterih podrobnosti, ki niso v ponudbah razvidne. List naj potem tiska najcenejši ponudnik.

Na predlog g. Bukovca je odbor sklenil, da se za bodoče preskrbe do 5. decembra vsakega leta točne ponudbe tiskarn.

Za fotografiranje raznih važnih objektov za ilustracijo »Čebelarja« je bil dovoljen kredit 250 Din. Za ta znesek se bodo nakupile fotografske potrebščine. — G. urednik je poročal, da dobi »Čebelar« z novim letom novo naslovno stran in inicijalke, obenem pa je prosil navzočne, naj mu pošljejo kaj prispevkov za list.

2. **Blagovni oddelek.** G. Mesar je poročal, da je bil poslan v Nemčijo seznam orodja, ki ga rabimo, da tamošnje tvrdke društvu pošljejo ponudbe glede dobave. Na predlog g. Humeka je bilo sklenjeno, naj g. Mesar seznam predloži načelstvu na prihodnji seji, da ga pregleda in odobri, da bo potem tudi odbor prevzel vso odgovornost glede kakovosti in vrste nabavljenega orodja.

O izdelovanju satnic niso še napravljeni končni sklepi. Sklenilo se je le, da društvo vzame stroje od dosedanjih izdelovalcev ter da bo prosilo g. Žnideršiča, naj pomaga urediti izdelovanje satnic.

G. Bukovec je predlagal, naj odbor prouči do prihodnje seje naslednji predlog: Zaradi izdelovanja satnic naj društvo stopi v stik s tvrdko Rietsche v Biberachu zaradi izpopolnitve strojev oziroma mehaniziranja obrata. Skrajni čas je, da začnemo izdelovati prvo vrstno blago, zato ne kaže pri rešitvi te važne zadeve preveč varčevati.

3. **Seja širšega odbora** bo 29. t. m. ob 10 dopoldne v Marijanišču.

4. **Slučajnosti.** Sklenilo se je, da ustanovi društvo »Čebelarski muzej«. Gospod Bukovec bo dal za muzej celotno svojo zbirko končnic in drugih predmetov, poleg tega pa prepusti zanj del svojega čebelnjaka, ki ga bo pa treba za to nekoliko preurediti. O zadevi se bo končno sklepalo šele na prihodnji seji na podlagi proračuna, ki ga bo preskrbel g. Bukovec. — Najemninu za društveno zemljišče naj blagajnik izterja. — Za prvo točko spored seje širšega odbora se je določila: Izvolitev delegatov za Savez.

Prihodnja seja načelstva bo 21. t. m. ob 4 popoldne. Jože Okorn, tajnik.

Vesti iz podružnic.

Občni zbori.

Čebelarstva podružnica v Gorjah bo imela svoj občni zbor 6. januarja 1926 ob 3 popoldne v bralni sobi v novem Gorjanskem domu.

Podružnica za SL. Bistriški okraj bo imela v nedeljo dne 10. januarja 1926 ob 10 dopoldne v hotelu »Beograd« redni letni občni zbor z naslednjim sporedom: Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika; vpisovanje članov in pobiranje članarine za leto 1926; sklepanje glede tečaja, oziroma predavanja za leto 1926. — Vse člane vabimo, naj se zbora zanesljivo udeleže, ker bo volitev novega odbora.

Odbor.

Podružnica v Dolskem bo imela redni občni zbor dne 6. januarja 1926 ob 1 popoldne pri predsedniku v Petelinjah. Člani naj se vsi udeleže. Do tega dne naj vsakdo poravnava članarino za leto 1926.

And. Jemec.

Podružnica na Krki bo imela svoj redni letni občni zbor dne 10. januarja 1926 takoj po prvi maši v prostorih g. Lovra Bregarja na Vidmu št. 12 z običajnim dnevnim redom. Na obilno udeležbo vabi odbor člane in nečlane. Nečlani čebelarji v okolici krške podružnice zganite se in pristopite k podružnici, ker le v slogi je mogoče popoln napredek v čebelarstvu.

Hočevlar, tajnik.

Podružnica za Ptuj in okolico bo imela svoj redni občni zbor v sredo dne 6. januarja 1926. l. ob pol 10 dopoldne v ptujskem Narodnem domu po običajnem sporedu.

Odbor.

Podružnica na Jesenicah bo imela občni zbor v nedeljo dne 3. januarja ob 3 popoldne pri »Tančarju«. Dnevni red običajni.

Podružnica za Maribor in okolico bo imela letni občni zbor na praznik dne 6. januarja ob 9 dopoldne na III. deški osnovni šoli na Ruški cesti. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in pregledovalca računov; 2. volitev novega odbora in delegatov za društveni občni zbor; 3. slučajnosti; 4. predavanje o kužnih boleznih.

Podružnica v Zagorju ob Savi bo imela letni občni zbor v nedeljo dne 10. januarja ob pol 2 popoldne pri g. Ašiču na Lokah.

Podružnica v št. Juriju ob juž. žel. bo imela občni zbor dne 6. januarja, na praznik sv. Treh kraljev ob 3 popoldne v gostilni g. Kinela. Poleg običajnih točk je na vzporedu tudi predavanje čebelarskega strokovnjaka.

Podružnica za Krtno in okolico bo imela občni zbor na dan sv. Treh kraljev ob 2 popoldne pri Jerinem Jaku na Prevojah. Dnevni red običajni.

Podružnica v Kranju bo imela občni zbor dne 6. januarja ob 2 popoldne v gostilni g. Jerneja Ručigaja v Kranju.

Odbor.

Podružnica v Novem mestu ima občni zbor v nedeljo, dne 3. januarja t. l. ob pol 10 dopoldne v prostorih kmetijske šole na Grmu. Na zbor vabimo vse čebelarje iz Novega mesta in okolice, pa najsi bodo člani podružnice, ali ne. Pogovorili se bomo o mnogih važnih zadevah.

Odbor.

A. Bukovec.

Iz Jugoslavije.

Razstavo medu je priredilo beograjsko čebelarsko društvo v dneh od 12. do 15. novembra 1925. Namen razstave je bil, da opozori narod na razne vrste medu, njegovo redilno, krepilno in zdravilno vrednost, izkratka: propaganda za večjo porabo medu v gospodinjstvu.

Antoniolijeva nova čebelarstva knjiga »Jugoslavenski pčelar« je že izšla. Kdor jo želi, naj jo naroči naravnost pri pisatelju samem, I. Antoniju, ravnatelju »Pčelarske zadruge« v Dubrovniku. Stane 43 Din 50 p poštne prosto, 46 Din 50 p priporočena, po povzetju pa 47 Din 25 p.

»Slovenski Čebelar« prinese oceno o tem delu v eni izmed prihodnjih števil. Za danes pa omenjamo, da v knjigi nismo našli tega, česar smo pričakovali. Zato jo priporočamo

le tistim čebelarjem, ki znajo sami izbirati, kar je dobrega.

Enotne steklenice za med za jugoslovanske čebelarje propagira zagrebška »Pčela«. Priporočila skoraj tako obliko, kakršno ima dunajski »Imkerbund«: visoko, ploščato z zoženim vratom in pločevinastim pokrovom.

Glede želje po enotni steklenici nimamo ničesar pripomniti, pač pa glede priporočane oblike. Visoke steklenice z ozko odprtino so nepravilne. Rade se prevrnejo, in težko je iz njih jemati strjen med. Odprtina mora biti tolika, da lahko sežemo v steklenico z večjo žlico. Dokler je med tekoč, je vseeno, kakšna je odprtina, če je pa v steklenici strd, jo spravimo tem težje iz nje, čim ožji je vrat. Strd segrevati in topiti pa ne kaže, ker je ugotovljeno, da dobrota medu zaradi tega trpi. Trdijo pa tudi, kar omenjamo z vso re-

servo, da uničujemo s segrevanjem tudi »vitamine«, najdragocenejše življenske snovi, ki jih je baje v medu posebno mnogo in zaradi katerih je med tako važno živilo.

To naj bi se pri preresetavanju tega vprašanja vsekakor upoštevalo. Ne smemo prezeti, da imajo čebelarji glede steklenic za med že tako bogate izkušnje, da je dobra rešitev glede enotnih steklenic zelo preprosta, vsaj kar se tiče oblike.

Več pozornosti na kakovost medu bi priporočali trgovcem z medom v vzhodnih krajih naše širše domovine. Zaradi slabe letine v Sloveniji segajo sedaj naši ljudje po hrvaškem in banaškem medu, ki pa ni take kakovosti, kakršne bi bil lahko, če bi se čebelarji nekoliko potrudili. Med je večinoma nečist, ima v sebi polno drobcev voščin in drugih smetic. Toda njegova največja napaka je, da je preredit. Prepričani smo, da izvira to od tega, ker ga čebelarji negodnega točijo. Menda je tam navada, da čebelar ne čaka, da bi čebele kolikor toliko med pokrile, torej da bi dozorel v panju. Da si prihrani odkrivanje satja in da bi pridelali čim več medu, trcajo nepokritega. Potem ni čudno, da je zelo voden. To opažamo zlasti pri akacijevem medu, ki je celo popolnoma gođen bolj redek, kaj šele negoden.

V korist naši trgovini z medom bi bilo, da tem neprilikam posvečamo mnogo več pozornosti.

Iz Češkoslovaške.

Slovenski čebelarji se še dobro spominjajo gospoda Bohumila Vančure iz Češke, ki je ob čebelarskem kongresu v Ljubljani l. 1922. prihitel med nas kot odposlanec češkoslovaških čebelarjev. Vsem se je prikupil z ljubeznivim nastopom. Zato nas je razveselila vest iz Češkoslovaške, da je bil ta gospod izvoljen za starost »Zveze deželnih osrednjih čebelarskih društev v republiki Češkoslovaški«. Želimo mu prav mnogo uspehov!

Državni statistični urad je ugotovil, da je v Češkoslovaški 92.692 čebelarjev. Od teh je organiziranih v čeških in slovaških društvih 19.995, v nemških pa 14.360, skupaj 34.355. Organiziranih je torej dobra tretjina. Zanimiva je statistika o češkem čebelarstvu, ki jo objavlja list »Včelařské rozhledy« v 11. števil. l. 1925. Oprta je na uradne podatke češkega državnega statističnega urada. Naj navedemo najvažnejše številke. — Leta 1923. je bilo zazimljenih 474.312 panjev, pomlad l. 1924. jih je pa dočakalo le 393.533. Umrlo je torej nad 80.000 panjev. To so strašne izgube! Rojev je bilo l. 1924. 172.223,

med temi 3006 narejenih. Jeseni tega leta je bilo zazimljenih 492.318 panjev. To je največje število, ki ga je republika sploh ugotovila.

Medu so pridelali 1.607.390 kg, povprečno torej na panj 4.08 kg. Pridelek voska znaša $\frac{1}{4}$ kg na panj. Cena voska je bila l. 1924. za 1 kg 22.50 Kč., medu pa 15.80 Kč.

Ali bi ne bilo mogoče izvesti take statistike tudi pri nas?

Po čeških čebelarskih listih se pojavljajo glasovi po obnovitvi Vseslovenske čebelarske zveze. Kakor znano, je ta zveza že bila pred vojno. I. zlet slovanskih čebelarjev je bil l. 1910. v Sofiji, II. l. 1911. v Beogradu, III. l. 1912. v Moskvi, IV. bi pa bil moral biti l. 1914. v Pragi, a ga je preprečila vojna. Sedaj izražajo češki čebelarji željo, naj se začne delovati na to, da bo IV. zlet vsekakor v Pragi.

Jugoslovanski čebelarji bodo brez dvoma to idejo podpirali z vsemi svojimi močmi.

Češko čebelarsko slovstvo je obogatilo urednik »Včelařských rozhledov«, župnik Jan Kitzberger, s knjigo »Pyl — včeli chleb« (»Obnožina — čebelji kruh«). Kdor pozna čebelarsko slovstvo velikih narodov, bo zastonjal primere tej lepi knjigi. Pisatelj je obdelal snov tako popolno in izvrstno, da moramo Čehom čestitati na tem knjižnem pojavu. To znanstveno delo daleko presega vsa podobna dela drugih narodov in dokazuje, da je češka čebelarska književnost na najlepšem potu do osamosvojitve od tujine.

Če bi ne bile razmere na našem knjižnem trgu tako obupne — računati je s prodajo kvečjemu 600 do 700 izvodov — bi kazalo, da knjigo prevedemo v slovenščino.

Iz Poljske.

Prvi vsepoljski čebelarski kongres je bil v dneh 26. in 27. septembra 1925. l. v Lvovu. Poljaki so obenem slavili 50letnico, odkar je začel izdajati pokojni prof. dr. Teofil Ciesielski poljski čebelarski list »Bartnik postepowy«.

Kongres je sprejel te-le resolucije:

I. Dovoz čebel in matic v Poljsko naj vlada popolnoma prepove.

II. Ministrstvo za kmetijstvo naj poskrbi, da bo vlada vse postaje za vzrejo in prašitev matic izdatno podpirala.

III. Opusti se priporočanje tako zvanih slovanskih ali galiških panjev, ki jih je uvedel prof. Ciesielski in se uradno preide k ameriškim panjem.

Kot normalne mere za Poljsko so se določile: za podolžne panje mera Dadant-Blattova 435 × 300 mm, za pokončne pa 480 × 227 mm in 435 × 240 mm.

V večer spomin na slavnega poljskega čebelarja Ciesielskega so krstili panj z mero 480×227 mm Ciesielskijev panj.

Zgodovinsko zanimivo je, da so poljski čebelarji baš ob proslavi Ciesielskega opustili njegov panj.

Prihodnji vsepolski čebelarski kongres bo l. 1927. v Varšavi.

Iz Amerike.

V Braziliji živi neke posebne vrste mravlja (*Iridomyrex humilis*), ki je čebelarstvu v veliko nadlego. Dolga je skoraj dva centimetra in ima rumen život, glavo pa črno. Na panje navali v tolikem številu, da so čebele popolnoma brez moči. Mravlje uničijo vse, kar je v panju, tudi zalego potrgajo iz celic. Poskušali so že vse, da bi se jih ubranili, pa ne pomaga nič. Vodne jarke, ki jih čebelarji napravijo okoli panjev, premoste mravlje z bilkami in napadejo v trumah panje. Ponekod je zaradi teh škodljivcev nemogoče čebelariti.

O špekulativnem pitanju piše dr. Müller, zelo ugleden in spoštovan ameriški čebelarski veščak: »Prepričan sem, da sem izgubil mnogo zalege, ko sem s spomladanskim špekulativnim pitanjem silil čebele, da so ob neprimernem času množile zalego. Dr. Zaiss.

O mešanju medu. Beuhne, voditelj avstralskih čebelarjev, piše, da za dober med čebelar nikdar ni v zadregi za kupca. Toda, težave so v tem, da je težko navaditi svoje kupce na kake druge vrste med, če slučajno zmanjka domačega.

V Ameriki je zaradi tega običaj, da mešajo več vrst medu, da imajo potem vedno v zalogi blago enotne barve in okusa. Ta rešitev je pa precej robata in nestrokovnajska. Saj se malo ozirajo na okus, gledajo le bolj na barvo mešanice. Res je, da jemo med tudi z očmi, toda navsezadnje pa le ne gre, da bi okus medu prezirali. Ni res, da je jabolko — jabolko! Prav tako nezmislno je, če reče ali misli kdo: med je med. Dr. Zaiss.

Drobiž.

Prodaja medu. Vedno in vedno tožijo čebelarji, da med težko spečavajo in da nima prave cene. Tožbe niso opravičene. Dober, pristen trcan med vedno lahko dobro prodamo. Treba pa je reklame, in te pri nas manjka. Kaj mislite, g. urednik, ali bi ne vlekli naš nežni in tako rad ničemurni spol takele reklame:

Med je izvrstno sredstvo za negovanje kože. Neka gospa visokega stanu si umiva vsak večer obraz, vrat in roke z medeno vodo in vsak teden se koplje v medeni vodi. Pri svojih 56 letih ima nenavadno lepo in mehko kožo. Tako deluje med blagodejno na kožo.

Zenske, katere bi rade odpravile rumeno barvo kože na vratu, naj se poslužijo recepta, ki ga jim daje ameriški čebelarski list »The American Bee Journal«. To sredstvo je: Vzemi 30 gramov medu, dva jajčna beljaka in nekoliko ovsene moke. Vse to zmešaj in napravi mehko testo. Namaži kos starega, tankega in mehkega platna s testom in ga položi čez noč na vrat. Ponovi to trikrat ali štirikrat in koža na vratu bo svetla in lepa.

Med je zdravilo. Vsako jutro in vsak večer ali tudi večkrat čez dan vzemi v usta eno ali dve kavni žlici medu in pusti, da se počasi raztopi. To zelo ugodno vpliva na sluznice, miri živce, pospešuje prebavo in zabrani

mnogotere bolezni. Zraven tega je pa tudi cenejši nego latinska kuhinja-apoteka.

Med zdravilo zoper kašelj. Rajni sloveči čebelar P. Schachingr je poslal nekemu nemškemu čebelarskemu listu tole dopisnico: Velečastiti! Leta 1905. sem nevarno zbolel. Bruhal sem kri in od tega časa hudo kašljaj. Poizkušal sem vsa mogoča zdravila, ki so jih mi predpisali zdravniki ali nasvetovali razni prijatelji in znanci. Lansko leto pa mi je nekdo svetoval, naj poizkusim z medom. Poizkusil sem in po enomesečnem uživanju medu sem kašelj popolnoma izgubil. Od tega časa ne sme manjkati medu pri mojem zajtrku in pri južini. P. A.

Listnica tajništva.

Vse podružnice pozivamo, naj se ravnaajo po navodilih okrožnice. Skličite pravočasno občne zборе ter nam pošljite poročilo o njih! Ne pozabite izvoliti delegatov za društveni občni zbor! Sporočite nam tudi njih naslove! Oglasite se za predavanje v februarju in marcu!

Listnica uprave.

Prvo številko smo poslali vsem lanskim članom. Drugo številko pošljemo samo onim, ki pravočasno poravnajo članarino. Zato je ne pozabite poravnati!

Cenik čebelarškega orodja in potrebščin

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarškega društva za Slovenijo
v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 9 satnikov najnovejšega sestava, kompletan z vsemi pritliklinami (s pripravo za prevažanje)	325	—
Isti na 10 satnikov, najnovejši in najpreciznejši izdelek	350	—
Baloni za 1 liter Din 8—, z odprtim podstavkom vred	16	—
Baloni z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Čistilnik za med z dvojnimi sitom, iz zelo močne pločevine, emailiran	130	—
(Kupljen obenem s točilom samo 100 Din.)		
Deska za pritiranje satnic	6	—
Doza za 25 kg medu, iz fine pločevine	40	—
Doza, leseni obod, za pošiljanje po železnici	12	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kapa, čebelarška, za odpiranje (s tkanino)	45	—
Kolesce za vtiranje žice	20	—
Kozica, zaklopna, za odlaganje satnikov s čebelami	28	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 2 do 13 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
Mreža, žična, za okna (pocinkana), kvadratni meter	46	—
Nastavek s tace za odkrivanje satja ob točenju medu	100	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Okvirčki za A.-Ž. panje (nezbiti), za komad	1	75
Pitalnik za A.-Ž. panj iz bele pločevine	18	—
Posode za med, pločevinaste, à 4 kg	16	—
Iste za 55 kg	200	—
Posoda, glej doza za 25 kg	40	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50	—
Posoda za čiščenje medu, z dvojnimi sitom	130	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	8	50
Razstojšča, pločevinasta, namesto kvačic za 9 ali 10 satnikov	2	—
Rešetka, matična, močna (domačega fabrikata) za 1 panj	15	—
Rešetka, matična, šibkejša, nebrušena, za m ²	94	—
Sipalnik, lesen, za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Sito za čiščenje medu (pločevinasto)	20	—
Stiskalnice za umetno satje	1000	—
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	10	—
Šablona, jeklena, in zabijač (priprava za pritiranje kvačic)	20	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
Šilo za vrtanje luknjic	3	—
Točilo za med, najnovejšega sestava, pločevinasto, za 3 satnike 27×41 cm in email	1120	—
Točilo za med z bronastim okriljem in emailirano	1220	—
Točilo s čistilnikom, samo 100 Din več.	—	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic	50	—
Topilniki za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	—	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
Žica, v klobčiču, dkg	—	50
Kovinski deli za A.-Ž. panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1:25	7	50
b) 2 nosilca za matično rešetko à Din 1:50	3	—
c) 2 tečaji za vratca à Din 1:75	3	50
d) 4 tečaji za brade à Din —50	2	—
e) 2 mreži za okenca à Din 4:50	9	—
f) 4 zapahi za okenca à Din —75	3	—
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —25	—	50
h) ¼ kg kvačic	5	—
i) 1 kljukica za vratca	—	50
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	15	—

GOSPODARSKE KNJIGE

Janša, Nauk o čebelarstvu

Tretja izdaja. Priredil Frančišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Znideršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24.—

Humek, Praktični sadjar.

Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvnimi prilogi in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120.—

Slovenska kuharica.

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvnimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vezana Din 220.—

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta prir. M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. 30 Din.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal dr. Franc Dolžak. Din 40.—

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo veljavna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32.—, vezana Din 48.—

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. 20 D.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbuje. Z 22 slikami in 2 barvnimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12.—

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezano Din 100.—

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vez. Din 30.—

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30.—

Zemljepisni atlas

kraljevine SHS. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48.—

Slovenci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60.—

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48.—

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30.—

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani